

ВПЛИВ МАКРОЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ НА ФІНАНСОВІ РИНКИ

А.В. Дмитренко, здобувач вищої освіти

Науковий керівник: Ю.В. Жежерун, к.е.н., доцент

Черкаський навчально-науковий інститут ДВНЗ «Університет банківської справи»

Фінансові ринки виступають основним атрибутом сучасних економічних відносин. Їхня роль значно розширилася за останні десятиріччя, і продовжує постійно зростати. В сучасному світі фінансові ринки не просто в глобальних масштабах забезпечують прогрес як економічний, так і науковий. В свідомості світової спільноти все більше усталюється думка, що розвиток фінансових ринків – це і є прогрес.

Водночас, фінансові ринки залишаються досить чутливими до макроекономічних змін, що можуть кардинально змінювати ситуацію на них. Тому особливої актуальності набуває дослідження впливу макроекономічних процесів на фінансові ринки.

Фінансовий ринок – це вся система економічних відносин, що виникають між його прямими учасниками при формуванні попиту і пропозиції на специфічні послуги – фінансові послуги, пов'язані з процесом купівлі-продажу, розподілу та перерозподілу фінансових активів, які знаходяться у власності економічних суб'єктів національної, регіональної та світової економіки [1].

Фінансовий ринок поділяється на грошовий ринок і ринок капіталів. Ринок капіталів, у свою чергу, включає в себе: ринок середньо- та довгострокових банківських кредитів (кредитний ринок), де продаються і купуються грошові кошти на тривалий термін, а також ринок довгострокових і безстрокових цінних паперів, де об'єктом фінансових операцій є цінні папери з періодом обігу понад один рік. Тоді, як ринок грошей поділяється на: обліковий, міжбанківський, валютний ринки [2].

Ринок капіталів та ринок грошей, зважаючи на їхнє виокремлення, відносяться до мікроекономічного рівня. Водночас, процеси, що мають на них місце, сильно корелюють з процесами, що виникають на макрорівні. В першу чергу, це обумовлено природою макроекономіки, що базується на агрегованих мікроекономічних показниках, тісній взаємодії держави як інституції та інших суб'єктів макроекономічних відносин, з її широким інструментарієм впливу на останніх.

До макроекономічних процесів відносяться інфляційні процеси, процеси пов'язані з міжнародними економічними відносинами, ринком праці тощо. Тож розглянемо детальніше їхній вплив на фінансові ринки.

Зростання безробіття в конкретній країні призводить до збільшення цін фінансових ресурсів. Така ситуація обумовлена тим, що в домогосподарств зменшується кількість наявних фінансових ресурсів для інвестування, внаслідок втрати постійного джерела доходу. Відповідно, на ринку капіталів попит на фінансові ресурси починає перевищувати пропозицію.

Перспектива поступового знецінення наявних заощаджень та отриманих доходів примушує суб'єктів економічних відносин до їх активнішого використання, формуючи додаткову пропозицію на ринку капіталів і, відповідно, зменшуючи мікроекономічний параметр – ціну фінансових ресурсів.

Також, в разі можливого прискорення інфляційних процесів, спостерігатиметься перевищення попиту над пропозицією іноземної валюти на валютному ринку, внаслідок того, що суб'єкти економічних відносин прагнуть конвертувати наявні кошти в національній грошовій одиниці у валюту більш стабільних країн. В свою чергу, наслідком цього буде зниження валютного курсу такої національної грошової одиниці.

Крім цього, слід відзначити вплив на фінансові ринки, макроекономічних процесів пов'язаних безпосередньо з міжнародними економічними відносинами.

Якщо споживання суб'єктами економічних відносин окремої країни товарів та послуг іноземного походження перевищує власне виробництво аналогічних товарів та послуг, то курс національної грошової одиниці такої країни по відношенню до іноземної валюти буде зменшуватися. Це буде спричинено надлишковим попитом на останню на валютному ринку, та відповідно зростанням пропозиції національної грошової одиниці.

Водночас, не можна стверджувати, що вплив зазначених макроекономічних процесів на фінансові ринки має суто негативний чи позитивний характер. Значні коливання цін на фінансовому ринку можуть призвести до катастрофічних збитків його учасників, проте якщо вказані коливання мають помірний характер, відбувається поживлення ринку й спостерігається діаметрально протилежна ситуація.

Отже, макроекономічні процеси мають значний вплив на діяльність фінансових ринків, що проявляється через дію законів попиту та пропозиції на цінні параметри фінансових ресурсів. Проте, незважаючи на подвійну природу такого впливу, він в будь-якому разі призводить до розвитку фінансових ринків, адже стабільність – це явище, яке несумісне з прогресом.

Перелік посилань:

1. Оскольський В. В. Ринок цінних паперів України: погляд через призму діяльності Української фондової біржі / В. В. Оскольський. – К. : УФБ, 2008. – 584 с.
2. Стойко О. Я. Фінанси : навч. посіб. / О. Я. Стойко, Д. І. Дема ; [за ред. О.Я. Стойка]. – К. : Алерта, 2014. – 432 с.

ВПЛИВ ГЛОБАЛЬНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ НА НАГРОМАДЖЕННЯ КАПІТАЛУ В МАСШТАБАХ СВІТОВОЇ ЕКОНОМІКИ

В.В. Ємець, аспірант

Київський національний торговельно-економічний університет

Глобальна економічна нестабільність, передумови до появи якої, на сучасному етапі, сформувались у розвинених країнах (США [3]), має безпосередній вплив на процеси, пов'язані з нагромадженням капіталу у світі. Вплив економічної нестабільності на нагромадження капіталу відбувається шляхом порушення сукупного попиту, що обумовлює мультиплікативний вплив на всі форми втілення капіталу.

У рамках сучасної ліберальної парадигми, що є «мейнстрімною» та, відповідно, домінує у колах наукового та експертного середовища, а також різноманітного естеблїшменту, роль держави в економічних процесах має зводитися до підтримки «властивих» їй функцій [4]. Такі функції не передбачають необхідності суттєвого нагромадження капіталу і, в цьому аспекті, зводяться швидше до перерозподілу ВВП у рамках суспільства. У зв'язку з цим, домінуючим інститутом нагромадження капіталу, в межах «західної цивілізації», є індивідуальний капітал у вигляді портфелю активів фізичних осіб. Йдеться про те, що в сучасних умовах лєвова частка всіх представлених на ринку активів: нерухомість, корпоративні права, банківські зобов'язання, цінні метали тощо – прямо чи побічно належить приватним особам. Тому, саме конкретні приватні особи, а не абстрактна держава, на поточному етапі є суб'єктами, капітали яких зазнають впливу факторів глобальної економічної нестабільності. У свою чергу, підтримка економічної стабільності на глобальному рівні закріплена за наднаціональними інститутами (МВФ, ЄЦБ, Світовий банк) [5].

У контексті дослідження впливу глобальної нестабільності на нагромаджений капітал автор виділяє 6 сфер. Кожна з них має власні суб'єкти нагромадження і домінуючу форму нагромадженого у своєму «портфелі» (рис. 1).

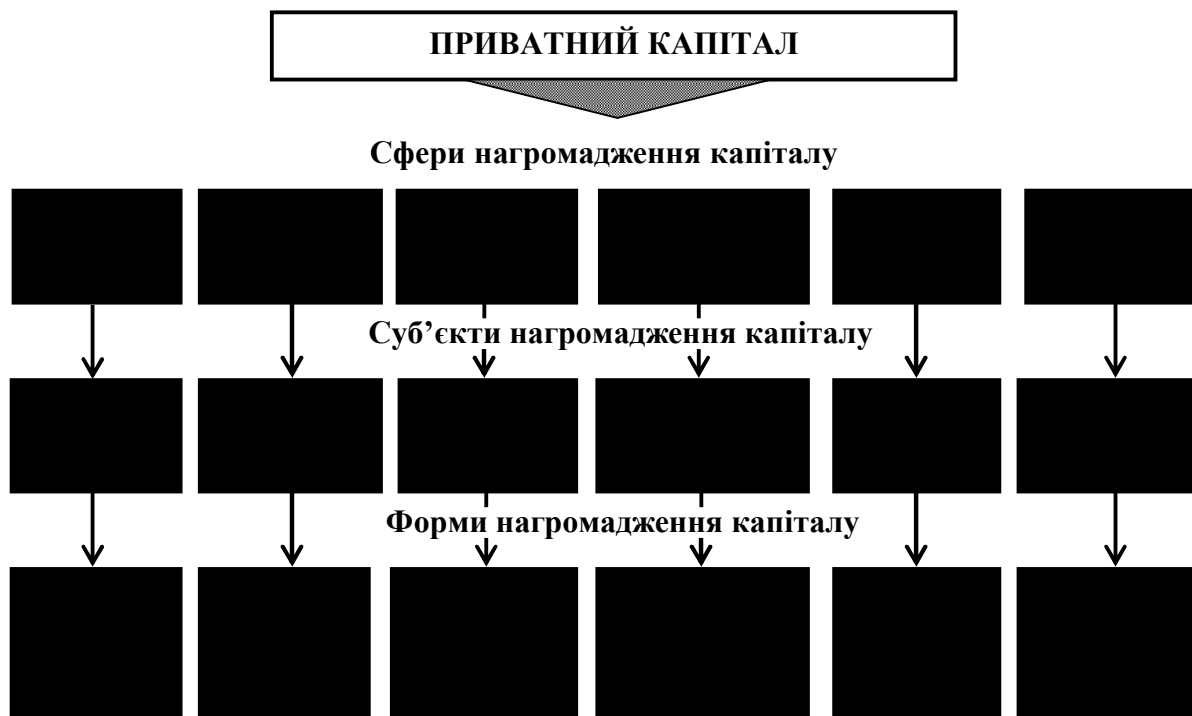

Рисунок 1. Інститути нагромадження капіталу, а також форми нагромадженого капіталу

Джерело: розроблено автором.